

בש"פ 2107/23 - דניאל בן אבו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2107/23

לפני:

כבוד השופטת ר' רונן

העורר:

דניאל בן אבו

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בת"פ
49577-07-21 מיום 9.3.2023 שניתנה על ידי כב'
השופט א' רובין

תאריך הישיבה:

כ"ג באדר התשפ"ג (16.03.23)

בשם העורר:

עו"ד אלי כץ

בשם המשיבה:

עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' רובין) בת"פ 49577-07-21 מיום 9.3.2023 בה נדחתה בקשת העורר לביטול מעצרו בפיקוח אלקטרוני בעיר מודיעין וחזרתו לבית משפחתו ביישוב מבשרת ציון, בכל תנאי שיקבע בית המשפט. יוער כי במהלך הדיון הבהיר ב"כ העורר כי הוא אינו מבקש לבטל את הפיקוח האלקטרוני על מרשו, אלא הוא מבקש רק כי מרשו יוכל לשהות בבית הוריו במבשרת ציון חלף הדירה הנוכחית בה הוא שהה עד עתה.

1. ביום 22.7.2021 הוגש כתב אישום נגד העורר המייחס לעורר עבירות של אימים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); החזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק; ושתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

2. בהתאם לעובדות כתב האישום, בין החודשים מרץ עד יוני בשנת 2021 היו העורר ו-נ' בקשר רומנטי. במועד שאינו ידוע למאשימה נודע לעורר כי בין נ' לבין דביר כהן (להלן: המתלונן) התקיים בעבר קשר רומנטי. לעורר נודע כי המתלונן ונ' המשיכו לעמוד בקשר ועל רקע זה התגלע סכסוך בין המתלונן לבין העורר.

האירוע הרלוונטי לכתב האישום אירע ביום 8.7.2021 בשעה 23:20 כאשר המתלונן שב עם חבריו ממסיבה. העורר והמתלונן נפגשו וישבו יחד בחדר מדרגות ברחוב. בשלב מסוים, בעוד המתלונן יושב על המדרגות, דחף אותו העורר בפניו והפיל אותו ארצה. המתלונן ניסה להתרומם אך העורר שלף סכין שהוא לקח קודם לכן מביתו ודקר אותו בבטנו. לאחר מכן חתך העורר באמצעות הסכין חתך רוחבי בבטנו של המתלונן, במטרה לגרום לו לחבלה חמורה.

אחד מחבריו של המתלונן (להלן: החבר) שהיה בסמוך ניסה לתפוס את העורר, להפרידו מהמתלונן ולעכבו. העורר רץ לכיוונו של החבר וניסה לדקור אותו בבטנו במטרה לגרום גם לו לחבלה חמורה, אך החבר התכופף וחסם בזרועו את העורר. העורר נטל את הסכין, ניגב ממנה את הדם באצבעותיו ונמלט בריצה מהמקום. המתלונן ניסה להתקשר למוקד 101 עד שקרס, התעלף וגופו נחבט במדרגות. עד יום 11.7.2021 היה העורר בהימלטות מהמשטרה, נמנע מלחזור לביתו וניתק את הטלפון הסלולרי שלו.

במעשיו האמורים לעיל איים העורר על אדם בפגיעה שלא כדין בגופו בכוונה להפחידו ולהקניטו; החזיק סכין מחוץ לתחום ביתו ולא הוכיח כי החזיק בו למטרה כשרה; חבל במתלונן חבלה חמורה בכוונה לגרום לו לחבלה חמורה וניסה לפגוע בסכין בחבר בכוונה לגרום לו לחבלה חמורה.

3. ביום 19.9.2022 הורה בית משפט קמא על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בדירתה של משפחת יוסף בעיר רחובות, בפיקוח בכל עת של אחד המפקחים שהוצעו. זאת, לאחר ששירות המבחן המליץ שלא לשחרר את העורר למעצר בית. בית המשפט עמד על כך שיש בפיקוח האלקטרוני ובפיקוח האנושי האיכותי כדי להפיג את המסוכנות של העורר, וזאת בשים לב לכך שהדירה בה ישהה העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני נמצאת ברחובות, במקום מרוחק מבית מגוריו של העורר, ממקום האירוע ומבית מגוריו של המתלונן. בית המשפט אף ציין כי שירות המבחן המליץ על העברת העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני חרף ידיעתו על מסרים מאיימים שמעבירה משפחתו של העורר למשפחתו של המתלונן.

ביום 22.2.2022, בהסכמת הצדדים, הורה בית משפט קמא על העתקת מקום הפיקוח האלקטרוני מרחובות למודיעין, בפיקוח אחת מאחיותיו של העורר.

4. ביום 7.6.2022, לאחר שהודה העורר במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום שתוקן בשנית, הוא הורשע בעבירות של החזקת סכין; חבלה בכוונה מחמירה וניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות. מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני הוארך עד לקבלת גזר הדין בעניינו. לאחר מכן ביקש ב"כ העורר להגיש חוות דעת פסיכיאטרית מטעמו. המדינה הודיעה כי תחליט האם להגיש חוות דעת נגדית מטעמה לאחר חקירתה של המומחית מטעם העורר.

5. ביום 2.3.2023 הגיש העורר בקשה לעיון מחדש בתנאי מעצרו בפיקוח אלקטרוני, בה ביקש כי יבוטל מעצרו בפיקוח אלקטרוני וכי יתאפשר לו לחזור לבית משפחתו במבשרת ציון (להלן: הבקשה). בבקשה טען העורר כי המתלונן עזב את הארץ ואינו נמצא עוד במבשרת ציון, ולכן אין עוד הצדקה להשאירו בפיקוח אלקטרוני במודיעין. עוד נטען כי חוזה השכירות של אחותו של העורר בדירה במודיעין, דירה שנשכרה לצרכי הפיקוח האלקטרוני, הסתיים. בעלת הדירה מייעדת אותה למגורי בנה, כך שלא תהיה לעורר אפשרות להמשיך ולהתגורר בה. בהקשר זה נטען כי לאחותו השוכרת כיום את הדירה שבה הוא שוהה, אין עוד יכולת כלכלית ונפשית להמשיך לשכור דירה לצרכי הפיקוח האלקטרוני.

6. בהחלטת בית משפט קמא מיום 9.3.2023 נדחתה הבקשה. בית המשפט ציין כי ניתן היה להבין מדברי בא-כוחו של העורר כי הוא אינו עומד על בקשתו לביטול הפיקוח האלקטרוני, אלא עיקר רצונו לשנות את מקום המעצר כך שיוכל לשוב ולהתגורר בבית הוריו. בית המשפט קבע כי האירוע נושא כתב האישום הוא אירוע חמור המלמד על מסוכנות המחייבת את הותרת הפיקוח האלקטרוני על כנו. זאת חרף הקשיים שהדבר מסב לעורר ולמשפחתו, ובמיוחד לאחותו. נקבע כי אין מנוס מכך שמשפחתו של העורר תמצא דרך בה יוכל העורר להישאר בדירה במודיעין או לחלופין למצוא דירה אחרת בה יוכל לשהות בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט הוסיף כי הטענה שהמתלונן אינו נמצא כעת בארץ אינה משנה את החלטתו. זאת, משום שמשפחתו של המתלונן וכן החבר מתגוררים עדיין במבשרת ציון. על החלטה זו הוגש הערר שבפניי.

טענות הצדדים

7. העורר טוען כי בית משפט קמא שגה כאשר לא התייחס באופן ראוי לטענותיו לפיהן המתלונן שוהה בחו"ל ואין צפי לחזרתו לארץ. לשיטתו, מגורי המתלונן במבשרת ציון היוו שיקול מרכזי בהחלטות בית המשפט, ומשהוא אינו נמצא עוד במבשרת ציון, הדבר צריך להשפיע על ההחלטות בעניינו.

כמו כן, העורר טוען כי בית משפט קמא שגה כאשר לא ייחס משקל משמעותי די הצורך לחוסר היכולת של משפחתו להמשיך ולהחזיק דירה נוספת לצורך הפיקוח האלקטרוני. בנוסף, הוא טוען כי בית משפט קמא שגה בכך שלא ייחס משקל ראוי לחלוף הזמן ולנסיבות שהשתנו מאז נקבעו תנאי השחרור שלו. לשיטתו, יש באלה כדי להשליך על ההחלטה בעניין המיקום בו ישהה בפיקוח אלקטרוני.

8. בישיבת יום 16.3.2023, חזר בא כוח העורר על טענותיו. הוא הדגיש כי העורר הודה באשמה, הודאה המפחיתה ממסוכנותו; וכי כתב האישום המתוקן שהוגש נגדו הוא מתון יותר לגישתו מכתב האישום המקורי. עוד צוין כי העורר לא הפר את תנאי השחרור במהלך 18 החודשים האחרונים בכל הפרה שהיא; וכי העורר מבקש טיפול ומודע לצורך שלו בו.

באשר למרחק של בית הוריו של העורר מבית המתלון, צוין כי המתלון עצמו לא נמצא בישראל, וכי משפחתו לא נפגעה ממעשיו של העורר. המרחק בין הבתים הוא 2.9 ק"מ וזהו מרחק משמעותי. יתרה מכך, כל עוד העורר מצוי בבית ונאסר עליו לצאת ממנו, לא מתעורר חשש - גם אם העורר ישהה במעצר בית ביישוב מבשרת ציון. עוד הובהר כי ההליך לא עתיד להסתיים בקרוב בשל חוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה מטעם העורר, והאפשרות שהמדינה תבקש להגיש חוות דעת נגדית מטעמה.

9. באת-כוח המשיבה התנגדה לבקשה. לגישה, אין מקום להגביל את חירותם ואת יכולת התנועה של המתלון ושל משפחתו. משפחת המתלון גרה באותה שכונה בה מתגוררת משפחת העורר, והרוחות בין הצדדים סוערות - כפי שצוין גם בהחלטה. המתלון אכן שוהה כעת בחו"ל באופן זמני, בביקור אצל אחותו, אולם הוא עשוי לשוב ארצה לחג הפסח, ולא יתכן שהוא לא יוכל לבקר בבית הוריו מאחר שהעורר ישהה ביישוב מבשרת ציון.

מעבר לחשש למשפחת המתלון, ציינה ב"כ המשיבה כי החבר - שגם אותו ניסה העורר לתקוף, מתגורר אף הוא במבשרת ציון.

באת-כוח המשיבה ציינה כי אין למשיבה התנגדות כי העורר ישהה בכל עיר אחרת בישראל למעט במבשרת ציון. היא הדגישה את החומרה הרבה שבעובדות כתב האישום, שעולה מהן כי רק בדרך נס המתלון לא קיפח את חייו. כתב האישום מעיד על רמת המסוכנות הנשקפת מהעורר. השופט שדן בבקשת העורר הוא השופט שדן בהליך העיקרי ונחשף למכלול העובדות הרלוונטיות - ואף מטעם זה אין מקום להתערב בהחלטתו.

עוד צוין כי התמשכות ההליכים בהליך העיקרי היא לפתחה של ההגנה, כאשר העורר הוא שביקש להגיש חוות דעת פסיכיאטרית מטעמו שכתוצאה ממנה ההליך עדיין לא הסתיים.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון במכלול החומר שבתיק ושמיעת טענות הצדדים, אני סבורה כי דין הבקשה להידחות. כפי שציינה באת-כוח המשיבה, העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום הן חמורות ביותר. הן מעידות על מסוכנות רבה הנשקפת ממנו, ועל העובדה שהוא נהג באופן שעלול היה לגרום לאובדן חיי אדם. סוג כזה של עבירות מחייב כמובן קיומם של תנאי שחרור שיבטיחו הן את המתלון ומשפחתו, הן את החבר והן את הציבור בכללותו מפני פגיעה אפשרית נוספת של העורר.

התנאים שנקבעו על ידי בית המשפט אפשרו לעורר להשתחרר ממעצר, חרף החומרה הרבה בעבירות שיוחסו לו. יחד עם זאת, וכדי לצמצם את הסיכון, הורה בית המשפט כי העורר לא ישהה במבשרת ציון, עיר מגוריו והעיר בה מתגוררים המתלון, משפחתו והחבר. זוהי גם העיר בה אירעו האירועים נושא כתב האישום, כאשר המתלון עבר על פני בית המגורים של העורר בדרכו למסיבה. בית המשפט הניח, ובדין עשה כן, כי מן הראוי לצמצם ככל האפשר את החיכוך האפשרי בין המתלון ומשפחתו לבין העורר, ולהבטיח כי לא תהיה להם אפשרות להיפגש ולהיתקל זה בזה.

11. כאמור, הנימוקים העיקריים להם טען העורר בבקשתו נושא הערר, בשלהם הוא עתר כי בית המשפט ישנה את תנאי השחרור, נוגעים לכך שהמתלון לא נמצא כעת בישראל; לכך שהסכם השכירות של הדירה בה הוא שוהה יחד עם אחותו עתיד לפקוע ולא ניתן יהיה לשכור עוד את הדירה; והעובדה שחלף פרק זמן ממושך מאז ביצוע העבירות, כאשר במהלך כל התקופה בה היה העורר משוחרר בתנאים, הוא לא הפר אותם.

12. באשר לעובדה שהמתלון אינו נמצא בישראל - מקובלת עלי עמדתה של באת-כוח המשיבה. ככל שקיים חשש מפני האפשרות כי המתלון והעורר יהיו באותו ישוב, יש למנוע את החשש הזה, והדרך לעשות כן היא להרחיק את העורר מהישוב ולא את המתלון. המתלון אכן אינו נמצא כרגע בישראל, אך הוא עשוי לבקש לחזור ארצה - בין לביקור או לפרק זמן ממושך יותר, ואין מקום למנוע ממנו את האפשרות הזו רק בשל כך שהעורר נמצא אף הוא באותו ישוב. מעבר לכך, הרי כפי שציין בית משפט קמא בהחלטתו, גם החבר - הקורבן הנוסף של העבירה, נמצא במבשרת ציון, וכך גם משפחתו של המתלון, כאשר, כך צוין "הרוחות בין הצדדים למרבה הצער סוערות".

13. באשר לעובדה שהסכם השכירות של אחותו של העורר עתיד לפקוע והיא לא תוכל להמשיך לשכור את הדירה; כמו גם הקושי של המשפחה להוסיף ולהחזיק דירה נוספת לצורך הפיקוח האלקטרוני - אכן, שכירת דירה לצורך פיקוח אלקטרוני היא נטל מבחינת משפחתו של העורר, הן לאור הצורך לשלם שכר דירה עבורה והן בשל ההכרח לפקח על העורר. יחד עם זאת, כפי שהובהר בפירוט לעיל, העורר הוכיח במעשיו את מסוכנותו הרבה, ואותה יש לצמצם ככל האפשר. בית המשפט התווה את הדרך לעשות כן, ואינני סבורה כי הקושי עליו הצביע העורר מצדיק שינוי של החלטתו.

ככל שהסכם השכירות בדירה הנוכחית יפקע - יהיה על המשפחה לשכור דירה אחרת בכל ישוב שאיננו מבשרת ציון, והעורר יוכל לשהות שם.

14. העורר ציין כאמור גם את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה ואת העובדה שהוא לא הפר את תנאי השחרור. אכן, חלוף הזמן הוא בעל משקל כאשר בית המשפט שוקל את האפשרות לשנות את תנאי השחרור. בהקשר זה יש כמובן גם חשיבות לכך שהעורר לא הפר את תנאי השחרור - מבחינת האמון שניתן יהיה לתת בו. יחד עם זאת, אינני סבורה כי די בחלוף הזמן, לאור מכלול הנסיבות שתוארו לעיל, כדי לשנות את תנאי השחרור כך שהעורר יוכל לחזור להתגורר בבית הוריו ביישוב מבשרת ציון, לפחות לא בשלב זה.

לא ברור עדיין מתי יסתיים ההליך העיקרי בעניינו של העורר והאם הוא יתארך כתוצאה מבקשה אפשרית של המשיבה להגיש חוות דעת מומחה מטעמה. ככל שיחלוף פרק זמן משמעותי נוסף וההליך לא יסתיים, יוכל העורר לפנות פעם נוספת לבית המשפט המחוזי בבקשה לעיון חוזר, בקשה שתידון כמובן לפי מכלול נסיבותיה (ושאינני מחווה את דעתי לגביה). יתכן שבית המשפט ימצא לנכון לקבל תסקיר נוסף של שירות המבחן בטרם קבלת החלטה - אינני מחווה דעה בשלב זה גם בנושא זה.

בשלב זה אני סבורה כאמור כי אין מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט קמא, ואני דוחה לכן את הערר.

ניתנה היום, כ"ו באדר התשפ"ג (19.3.2023).

